A°. 1847. N°. 42.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *viermaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 9 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *één* tot vijf regels, *f* 1.00, en, voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen tegelregt voor elke plaatsing.

Noodzakelijkheid van talrijke kiezers, voor de zamenstelling der volksvertegenwoordiging.

Een groot schandaal wordt er, dezer dagen, in Frankrijk gegeven door de terechtstelling van den bankier DROUILLARD voor de assises van Angers, wegens omkooping van kiezers, ten einde tot lid van de Kamer van Gedeputeerden te worden benoemd. Niet alleen werden de heeren DROUILLARD en DAGORN, elk, tot eene boete van 18000 franken veroordeeld en van hunne politische regten ontzet, maar er kwamen bij deze gelegenheid bijzonderheden aan den dag, waarvan de bladen der oppositie [illegible] gebruik maken, om het bestaande verkiezingsstelsel te doen uitkomen. Zij beweren, te regt, dat kieskollegiën, waarin het getal leden zeer beperkt is (sommigen tellen nog geen honderd kiezers) altoos zal gaan aan omkooping, dewijl omkooping niet alleen door geld, maar ook, als de regering *influenceren* wil, door posten en gunsten plaats heeft.

Wegen, in een kieskollegie, de gezagelens, en gewigtelijk, die te verwachten stemmen [illegible] slechts enkele op, iets, waaromtrent de prefect (bij ons gouverneur) altoos zekere inlichtingen heeft, dan behoeft de regering, om, ten behoeve van haren kandidaat, de meerderheid te verwerven, slechts aan eenige weinigen posten of gunsten te geven of te beloven, dat is, aan een zeer gering getal personen *om te koopen*.

En dat dergelijke omkooping (of heet alsdan *influencering*) hetzelfde is als [illegible] positie, dat het getal kiezers vermeerderd worde, door uitbreiding van het kiesregt.

Men begrijpt, dat de regering zulks zoo lang mogelijk zal weigeren, omdat het haar steeds gemakkelijker vallen zal, op weinigen, dan op velen te *influenceren*.

Eene zekere reden is ook onze regering [illegible] tot de invoering van *volksverkiezingen*, dat is, tot de uitbreiding van het getal der genen, die de leden der Tweede Kamer benoemen, overgaan.

Men weet, dat gedurige doorgaans de ervaarenheden der gouverneurs op de meerderheid van de provinciale staten wegen. Terwijl het [illegible] of die invloed even vermogend zijn zou, wanneer het getal kiezers, in stede van 50 of 90, vijf honderd of negen honderd bedroeg.

Intusschen juicht de Fransche pers schier eenparig het strenge arrest van Angers toe, en geeft de oppositie volle lucht aan hare verontwaardiging.

Zoo schrijft een harer bladen: »Het kwaad is onmetelijk. Het bewind heeft het voorbeeld gegeven van dien schandelijken handel: het betaalde niet met geld, maar met posten; zoodat, om tegen deszelfs begunstigden te wedijveren, de kandidaten, die geen posten te vergeven hadden, geld gaven.

»Het mandaat van gedeputeerde (het lidmaatschap der Kamer) exploiteren, werd eene handelszaak, gelijk het exploiteren van eene spinnerij, van eenen winkel. De kosten der verkiezing zijn het uitgezette kapitaal, de ministeriele gunsten maken de winsten uit.

»De kandidaat koopt de kiezers om, ten einde dezen hem in staat stellen, om op zijne beurt door het ministerie te worden omgekocht.

»Nu heeft men stemmen-koop door particulier geld veroordeeld, het is waar; maar men schijnt zich nog volstrekt niet te bevreren, om den stemmen-koop door het budget, dat is door staatsgeld, te vervolgen.

»De heeren DROUILLARD en DAGORN mogten velen tot afschrikking verstrekken; doch de heeren *zoo en zoo*, met vrede gelaten, moeten dienen tot aanmoediging der meesten.

»Zeker, nogtans, van deze twee groote [illegible] der kiezers, en het omkoopen van denzelven met de staatsbeurs, is dit laatste misdrijf zeker het grootste.

»Hij, die den kiezer met zijne eigene penningen koopt, beschikt ten minste over iets, hetwelk hem toebehoort, over zijne eigene fortuin, hij is slechts een omkoper, en dat is reeds erg. Maar de man des besturs, die de verkiezing koopt met posten, beschikt over geld, 't welk hem niet toekomt, over ons geld, 't welk hem tot een bepaald gebruik toevertrouwd werd. Hij is dus tevens een omkooper en een trouweloos depositaris.

Het blad onzer ministers (*Journal de la Haye*, 27 *Jan.*) wilde het gebeurde [illegible] een bewijs tegen de *regtstreeksche verkiezingen*. Dit is onzin: gelijk men er van dat blad en zijne patronen gewoon is. *Regtstreeksche verkiezingen* kunnen even zoo aristocratisch en uitsluitend georganiseerd zijn als *trapswijze verkiezingen*.

Indien men, bij ons, in stede van de provinciale staten door middel van een, twee en drie trappen te doen beklimmen, ze slechts, zonder eenige voorafgaande verkiezing, opengesteld hadde voor millionairs, en aan dezen de verkiezing der leden van de Kamer hadde opgedragen, dan zouden de door die millionairs geschiedende *regtstreeksche verkiezingen*, nog veel exclusiver zijn dan de thans ingevoerde, en nog veel minder vat geven aan particulieren, omkooping. Wat dus het orgaan onzer ministers wilde bewaren, was niets dan zotteklap; een woord, zoozeer te regt door het *Handelsblad* op de argumentatien van het *Journal* toegepast.

Dat *volksverkiezingen* meer vat geven aan omkooping, vooral aan omkooping van particulieren, dit is iets ganseh anders en wordt door niemand betwist.

Maar, vooreerst, is er in Nederland geene rede van *volksverkiezingen*; deze wenscht geen der organen, welke het humane blad onzer ministers bestempelt als »*tout ce que la presse a jamais produit chez nous de plus vil et de plus ignoble*" te zien invoeren. Dezen zouden zich algemeen bevredigd achten, indien de verkiezing van de leden der Kamer opgedragen wierd aan zoodanige burgers, welke thans benoembaar zijn tot kiezers.

En wij betwijfelen het zeer, of eenig bankier, hoe rijk dan ook, in onze provincie, een kollegie, ruim genoeg tot de zoodanige te zamen geteld, om te kunnen [illegible]. Dit is het dan ook geenszins, wat de regering vreesen zou. Wat zij vreest, het is, dat zoodanig kollegie voor haar te talrijk zijn zou, om op dezelfs leden te *influenceren*.

Meer wij vragen: Indien omkooping van kiezers *door particulieren* moet worden verhinderd, moet dan ook niet eveneens omkooping van kiezers *door de regering* worden tegengegaan?

Wij beantwoorden het, in zoo verre het betreft, dat door de kies-kollegiën *zeer talrijk* te maken; terwijl wijders het omkoopen van leden der Kamer (door posten, gunsten, titels) worden ver-

heid, eveneens door de Kamer uit een groot aantal leden te doen bestaan.

Moge de regering nog zoo zeer tegen een en ander boetprediken, en door hare bezoldigde organen laten schelden, *de ware reden daarvan is*, dat zij vreest, veel minder te zullen kunnen *influenceren* op velen dan op eenige weinigen.

Maar juist daarom behoort de natie des te nadrukkelijker aan te dringen op een *groot getal kiezers* en een *groot getal vertegenwoordigers*.

Wat het onbillijkst is, het is, de verkiezingen zoodanig in te rigten, dat *slechts de regering* omkoopen kan.

Men behoort, een van beiden, *of wel* het omkoopen voor iedereen (zoowel voor de regering, door posten of gunsten, als voor particulieren, door geld) zooveel mogelijk te verhoeden; *of wel* het omkoopen voor iedereen, zoowel voor de particulieren als voor de regering open te stellen, gelijk zulks het geval is in Engeland en Noord-Amerika.

Wij, voor ons, zijn geen voorstanders van het laatste, en zouden *alle* omkooping wenschen te weren. Doch het monopolie daarvan aan de regering te geven, dit komt ons het allerslechtste voor. Dan liever vrije concurrentie. Laat de gegoede en verlichte natie kiezen; en men zal zien, of hare *bemoeide* vertegenwoordiging het tegenwoordige regeringsstelsel meer zal goedkeuren, dan hare *schriftelijke* vertegenwoordiging, de pers, het thans doet!

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 3 maart. Volgens een berigt uit Petersburg, is bij keizerlijke ukase, het Poolsche geld buiten koers gesteld.

Frankfort, 4 maart. Men zegt, dat in München de ex-minister, staatsraad *von Abel* tot Beijersch gezant aan het hof van Brussel bestemd is. De heeren *von Zenetti* en *Ze-Rhede* hebben hunne respectieve portefeuilles bereids aanvaard. Zij behooren tot de zijding van vrijzinnige gemaatigdheid. Door het ontslagen ministerie zijn niet alleen personen, maar is ook eene geheele partij (de ultra-roomsch-katholijke) van het schouwtooneel getreden.

ZWITSERLAND.

Van de Zwitsersche grenzen, 3 maart. In eenige districten van Bern heerscht zulk eene ontzettende nood, dat er familiën zijn, welke zich reeds gedurende eenige weken met zemelen en kattenvleesch voeden.

PRUISSEN.

Berlijn, 3 maart. Hier ter stede loopen nog altijd de geruchten rond nopens eene amnestie, welke op den dag van de opening der verenigde standen, zoude afgekondigd worden.

BEIJEREN.

München, 28 febr. Het memorandum onzer minister is tegenwoordig in ieders handen. Het draagt de dagteekening van 11 februari en luidt als volgt:

Er zijn oogenblikken in het openbaar leven, in welke mannen, door het onschatbaar vertrouwen van hunnen monarch tot de opperste leiding van het staatsbestuur in dezelfs verschillende takken geroepen, slechts de droevige keus hebben, óf of afstand te doen van de nakoming der heiligste plichten van trouw, verkleefdheid, en warme dankbaarheid tegenover dezelve geen acht te slaan op het smartelijk gevaar, van daardoor aan den beminden monarch te mishagen.

Onder deze bestaat bovenals de ondergeteekenden de koninklijk bevel, strekkende, dat aan Sennora Lola Montes het Beyersche indigenaat zal worden verleend; zij zijn echter ongeschikt, verraad te plegen aan de plichten, welke zij aan U. K. M. verschuldigd zijn; hun beslist kon dus niet twijfelachtig wezen.

Deze verleening van het indigenaat werd in de zitting van den staatsraad van 18 dezer, door den kon. staatsraad *von Mieg*, openbaar en luide verklaard voor het grootste ongeluk, dat over Beyeren komen kan; de geheele staatsraad deelde deze overtuiging, zij drukt de meening uit van alle getrouwe onderdanen van U. K. M. en er was geene zitting van den staatsraad noodig geweest, om deze overtuiging bij de ondergeteekenden onwrikbaar te vestigen.

Sedert de maand october des vorigen jaars, zijn de oogen van het geheele land op Munchen gerigt. In alle gedeelten van Beijeren wordt, hetgeen hier voorvalt en bijna het eenig onderwerp der gesprekken, zoowel in den boezem der huisgezinnen, als op alle openbare plaatsen uitmaakt, beoordeeld, en deze beoordeelingen hebben eene stemming te weeg gebragt, die allergevaarlijkst is.

De eerbied voor den monarch wordt meer en meer in het hart uitgewischt, omdat men niets dan de uitdrukkingen van de bitterste berisping en de meest luide afkeuring verneemt. Daarbij is het nationale eergevoel op het diepst beleedigd, omdat Beijeren meent geregeerd te worden door eene vreemde, die in de openbare meening gebrandmerkt staat; terwijl bij zoovele daadzaken, die deze meening schijnen te bevestigen, niets in staat is dezelve uit te roeijen.

Mannen als de bisschop van Augsburg, wiens trouw en getrouwheid aan U. K. M. boven allen twijfel verheven zijn, vergieten over hetgeen hier gebeurt en de dagelijks zich meer en meer ontwikkelende gevolgen bittere tranen; de ministers van binnenlandsche zaken en van financiën zijn zelven getuigen en oorgetuigen van de heete tranen en bittere klagten van genoemden bisschop geweest. De vorst-bisschop van Breslau had naauwelijks gehoord, dat hier een gerucht in omloop was, als zou hij eene verklaring hebben afgegeven, waarbij deze betrekking werd vergoelijkt, toen hij oogenblikkelijk een' brief zond, met verzoek, dit gerucht, waar hetzelve mogt verspreid zijn, en het bepaaldst voor onwaar te verklaren, met de verzekering, dat hij de gebeurtenissen alhier geheel en al afkeurt. Zijn brief is geen geheim meer, zal spoedig in het geheele land bekend zijn, en wat is daarvan het gevolg? De buitenlandsche dagbladen deelen dagelijks de schandelijkste anecdoten en de laagste aanvallen op U. K. M. mede. Het bijgevoegde stuk, no. 5 der *Ulmer Chronik* diene in deze als eene proef.

Alle voorzorgen der politie kunnen het binnendringen dezer bladen niet verhinderen, zij worden verspreid en met begeerte verslonden. De indruk, die daardoor in de gemoederen achterblijft, kan niet twijfelachtig wezen; hij ontvangt dagelijks nieuw voedsel en zal aldra nooit en door niets meer kunnen uitgedelgd worden.

Dezelfde stemming heerscht in Berchtesgaden en Pezau tot Aschaffenburg en Zweybrücken, ja zij is door geheel Europa verspreid: zij is dezelfde in de hut van den arme en in het paleis van den rijke.

Het is niet alleen de rust en het geluk der regering van uwe K. M., het is de zaak van het koningschap, die op het spel staat; van daar de blijdschap dergenen, die den val der kroonen trachten te bewerken, en hier groote teleurstelling in het openbaar meening veroorzaakt, daar dan ook de diepe smart en het verdriet van alle degenen, die U. K. M. met getrouwe liefde aankleven, en die de oogen niet kunnen sluiten voor de gevaren, waaraan het koningschap wellig binnen in grootere mate is blootgesteld geweest.

Daarbij zijn geene menschelijke krachten in staat op den duur de terugwerking van de tegenwoordige gebeurtenissen op de gewapende magt te verhoeden; en waar zal men hulp vinden, wanneer ook uit onberekenbaar ongeluk magt plaats hebben, wanneer ook dit dotwerk wankelde.

Hetgeen de ondergeteekenden met een beklemd hart U. K. M. eerbiedig wagen onder het oog te brengen, steunt niet op overdreven vrees; het is het treurige resultaat der waarnemingen, welke zij — een ieder in zijnen werkkring — sedert maanden hebben mogen doen. Wat bij ulieden van dien aard zal zijn van den eerstvolgenden landdag te wachten zij, is moeijelijk te voorzien; onberekenbaar zijn de laatste gevolgen van deszelfs verhandelingen, wanneer zij onder zulke indrukken plaats hebben.

Ieder van de ondergeteekenden is bereid elk oogenblik voor U. K. M. goed en bloed met blijdschap op te offeren, zij gelooven van hunne trouw en gehechtheid voldoende proeven gegeven te hebben; U. K. M. te bezweren, hunne vurige gebeden om de eenige hier mogelijken hulp, te verhooren en de ongelukkige gedachte te laten varen, als ware het hartstogt, ongehoorzaamheid aan den allerhoogsten wil van U. K. M., die zich allerwege openbaart, terwijl deze tegenstand alleen tegen een' staat van zaken gerigt is, door welken iedere getrouwe inwoner van Beijeren dagelijks ondermijnd ziet, wat hem boven alles ter harte gaat, de roem en de magt en het geluk, kortom, de geheele toekomst van zijn' geliefden koning!

De ondergeteekenden hebben dien stap, tot welken zij bewogen zijn door de getrouwste en hartelijkste verkleefdheid aan U. K. M. [illegible] het gewigt van het onberekenbaar gewigt van het oogenblik [illegible] overwogen; zij weten en zijn daarvan doordrongen, dat wanneer U. K. M. hun vurig smeken niet gelieft te hooren, hunne werkzaamheid op den post, tot welken zij door de genade en het vertrouwen van hunnen geliefden koning en heer geroepen zijn, is afgeloopen, en zij op denzelven nog slechts éénen pligt te vervullen hebben, dien, namelijk, om U. K. M., hoewel met gevoel van smart, eerbiedig te verzoeken, hen van hunnen post te ontslaan.

(w. g.) *Abel*, *Gumpenberg*, *Seinsheim*, *Schrenk*.

(*Dat zijn ministers, die de ministeriële verantwoordelijkheid verstaan. Liever aftreden en den vorst eene slechte dienst weigeren, dan aanblijven en kwalijk huishouden.*)

ENGELAND.

Londen, 4 maart. Bij het begin van de zitting, van heden, in het Huis der Lords, heeft lord *Ellenborough* mededeeling gevraagd van de staten, betrekkelijk de beweging van de scheepvaart en van de uitvoeren in de beide laatste jaren. Bij de ontwikkeling van zijn verzoek, heeft hij in den uitvoer van eenige der voornaamste artikelen der nationale nijverheid eene vermindering aangewezen van 3,329,000 £.

— Een Liverpoolsch dagblad zegt, dat de in die stad thans aanwezige voorraad meelsoorten genoeg is, om gedurende 18 maanden, te voorzien in de behoeften van die localiteiten, welke gewoonlijk in die haven die levensmiddelen komen inkoopen.

— De bladen berigten, dat de heer *O'Connell* aan de beterhand is.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 maart. Een treurig ongeluk is op 25 februari te Amencéres, digt bij Laval (Mayenne) voorgevallen. De ijzerdraadbrug, welke over de Mayenne ligt, kantelde om in hetzelfde oogenblik waarop een wagen, met kalk geladen en vijf paar [illegible] er overheen ging. De wagen en zijn voerman verdwenen in de rivier; de laatstgenoemde kwam in de golven om. Slechts twee van de vijf paarden zijn gered worden.

Parijs, 5 maart. Eerlang [illegible] *Christina* binnen deze muren zijn; vermoedelijk [illegible] dezer maand [illegible] in haar hôtel, Rue Courcelles, wachtende, [illegible] zoo zegt men, de reis der exregentes niet alleen het genieten van rust op het [illegible] heeft, maar dat de oneenigheid tusschen haar en den gemaal harer dochter, Koningin *Isabella*, zulke [illegible] verhoudingen [illegible] heeft, dat [illegible]

Madrid, 27 febr. Een der nuttigste en verstandigste maatregelen, die het ministerie Olozaga genomen heeft, is de bijeenroeping van de [illegible] der Middellandsche zee. De regering wil [illegible] de middelen onder haar bereik hebben tot overbrenging van de noodige krijgsversterkingen van de eene plaats naar de andere. Deze bijeentrekking der [illegible] magt zal aanmerkelijk bijdragen tot de [illegible] der Carlistische bendes.

BELGIË.

Brussel, 5 maart. Onze regering heeft besloten, dat voortaan geene landverhuizers naar Amerika zouden de grenzen zullen worden toegelaten, dan na te [illegible] aangetoond, [illegible] elken persoon boven de [illegible] jaren 200 francs en voor elken [illegible] boven de [illegible] 100 francs te bezitten.

— De rust is gisteren te Brugge op nieuw verstoord geworden. Reeds 's morgens kwamen verschillende verdachte bedelaars bij bakkers om brood vragen, en wierpen bij een weigerend antwoord de glazen in. De politie en de militaire magt maakten aan deze wanorde wel een einde, maar des avonds had eene buitengewoon talrijke zamenscholing van arbeiders en jongelieden, die in de loting gevallen waren, plaats op de groote markt, welke eerstdaags op de aanmaning der politie, versterkt door kurassiers, weder uiteenging. Het schijnt, dat er oproerige uitingen waren geschied onder het volk. Des avonds ten tien ure was alles in de stad weder rustig. Verscheidene arrestatiën zijn gedaan. Heden morgen was alles rustig, en heeft het stedelijk bestuur eene proclamatie uitgevaardigd.

Brussel, 6 maart. Dank zij de krachtige maatregelen, welke door het bestuur genomen zijn, is de rust tot dusverre te Brugge niet verder gestoord geworden, en men hoopt, dat de ergerlijke tooneelen niet zullen worden herhaald.

— Te Luik hebben, gisteren avond, weder eenige ongeregeldheden plaats gehad, en zijn oproerige plakkaten door de politie verwijderd. De bijeenscholingen op de markt tegenover het stadhuis, zijn door de politie uiteengedreven en eenige arrestatiën zijn geschied.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 6 maart. Z. M. heeft aan *J. Droogleever Fortuyn*, secretaris der stad Gouda, op verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester en secretaris der gemeente Monsters e. a., en den gewezen referendaris bij het departement van marine *Le Sueur*, verleend een pensioen groot *f* 2333 's jaars.

Volgens berigt van den minister van financiën, is in omloop ontdekt geworden een valsch muntbiljet groot *tien gulden*, waarvan de vergelijking met een echt stuk de volgende bijzonderheden heeft doen ontdekken, welke de aandacht van een iegelijk, ter voorkoming van schade, wordt gevestigd. Het nagemaakte muntbiljet is geheel met de pen geschreven, waardoor het, bij vergelijking, zeer gemakkelijk te onderkennen is van het echte, dat, met uitzondering van de nommers, en van de onderteekeningen der registratie, geheel en al gedrukt is. De nabootsing van de letters en kunstranden is onvolkomen. Men heeft getracht, de op de muntbiljetten gedrukte stempels, door afkrabbing der indrukking van het papier aan de achterzijde na te maken, doch dit is zoo gebrekkig gedaan, dat de vervalschte [illegible] moet vallen. Ook heeft men getracht de watermerken, bij het papier, na te bootsen, vond om de letters van het doorschijnende watermerk door afkrabbing van achteren, na te bootsen. De kleur eindelijk is eenigzins meer donker.

— Volgens berigten uit Batavia (brieven tot 16 december) is het bekend, dat de Pruisische kapitein *W. Siborne*, schrijver van de *Geschiedenis van den oorlog van 1815 in Frankrijk en België* (een boek vol grove leugens tegen den roem der Nederlandsche wapens), voornemens is, de eer van zijn oprengenoemd werk tegen den kapitein *W. J. Knoop* te Breda, die aldaar gelijk bekend is, in al zijne naaktheid ten toon gesteld heeft, niet met de punt van de *pen*, maar van [illegible] te verdedigen. [illegible]

[illegible] gevreesd, dat het H. M. de koningin in den loop der vorige maand goedgunstig behaagd heeft, hoogstderzelver bijzonder genoegen en welmeenenden dank te doen betuigen aan den heer *Jan de Greef*, beëedigd translateur en privaat-onderwijzer te Arnhem en voormalig leeraar in de Duitsche veelsprekendheid aan de gesupprimeerde koninklijke muziekschool te Amsterdam, voor [illegible] in de Fransche taal, door hem-zelven op [illegible] gebragt, met accompagnement van piano-forte, bij gelegenheid van Hr. Ms. laatst gevierden verjaardag (*Een Feestdichtje zeer Kroonen!*)

Volgens in de *Staats Courant* van den 6den maart pl. door den inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt gedane aankondiging is [illegible] oproeping van aspirant kweekelingen ter [illegible] tot officier van gezondheid bij de zeemagt. Op weg [illegible] de *Oostende* ingetrokken, en worden alleen verzoeken en plaatsing als kweekeling ter opleiding tot officier van gezondheid voor de dienst der *landmagt* bij hem inspectiën generaal verwacht.

— De heer procureur-generaal *van Maanen* heeft in de terugzitting van den Hoogen Raad van 11. vrijdag in twee zaken geconcludeerd tot niet-ontvankelijk-verklaring der eischers, die den staat hadden gedagvaard tot opvoeding van één hunner zeven kinderen. Die conclusie was gegrond op de stelling, dat men alleen zou kunnen aanwijzen, om door den staat te worden opgevoed, kinderen *beneden de tien jaren*. Wij zullen thans die stelling niet onderzoeken; wat ons betreft, wij geloven niet, dat zij in de wet gegrond is. Maar wij veroorloven ons eene andere opmerking, deze, namelijk, dat het ons voorkomt, dat deze quaestie in de arresten van eersten aanleg en revisie in de zaak van *Hoogeland* wel stellig *impliciet* beslist is. Het is waar, de staat heeft in die zaak die verdediging niet gevoerd; maar de stelling werd toen reeds door den heer procureur-generaal te berde gebragt, en nu meenen wij, dat de Hooge Raad wel zeer zeker dien grond ambsthalve zou hebben aangevuld, indien hij denzelven voor juist had gehouden; *niet* omdat dit zou zijn eene exceptie van *openbare* orde; maar omdat het was *een regtsgrond*, strekkende tot staving van de conclusie des verweerders, hetzij tot ontzegging, hetzij tot niet-ontvankelijkheid der actie; en omdat de regter naar artikel 48 B. R. verpligt is zulke regtsgronden aan te vullen, al zijn die door de partijen niet aangevoerd.

De Hooge Raad zal over vier weken uitspraak doen; gedurende dien tijd zal dus nog het lot van vele huisgezinnen, die in hetzelfde geval verkeeren, onzeker blijven; en gedurende dien tijd zal het evenzeer onzeker zijn voor den vader, die zonen van beneden en boven de tien jaren heeft, te weten, welken hij daarvan moet aanwijzen.

— In den loop van de vorige week is door twee vaders van 7 kinderen aan den president van den Hoogen Raad een verzoek gedaan, om den staat te dagvaarden op korten termijn, tot het instellen der bekende actie, uit de wet van 29 nivôse an XIII.

Dit verzoek is, echter, gewezen van de hand bij de volgende ordonnantie:

»Wij president van den Hoogen Raad der Nederlanden; — gezien de bovenstaande requesten; — gezien artikel 7 B. R.; en in overweging nemende, dat de beweegreden, voor het gedane verzoek bijgebragt, geenszins van dien aard is, dat daardoor het geval bestaat, bij voornoemd artikel 7 bedoeld, en dat mitsdien de gelaten, om op korten termijn te procederen, gegrond, niet op den aard der zaak, maar alleen op eene zeer onzekere en verwijderde mogelijkheid van praejudicie, niet is aannemelijk; verklaren, dat er geene termen zijn, om het in deze gedaan verzoek te accorderen en removeren mitsdien den suppliant naar de gewone wijze van procederen.

(*Weekblad van het Regt.*)

's Gravenhage, 7 maart. De Tweede Kamer der Staten-Generaal zal, op maandag, ten half drie ure, eene zitting houden.

Groningen, 4 maart. Men verneemt, dat voor eenige dagen in deze stad gevaarlijk is binnengevoerd een man van 70 jaren beschuldigd van poging gedaan te hebben tot brandstichting, door gloeijende kolen voor onder zijn bed te leggen, ten einde ook [illegible] te komen. Welke de redenen tot [illegible] dom zijn, is onbekend.

Groede, 27 febr. Ook uit deze en de naburige gemeenten Nieuwvliet, Zuidzande, Oostburg, Schoondijke en Breskens, staan een aantal huisgezinnen op het vertrek naar Noord-Amerika, of zijn zij reeds derwaarts op weg.

Arnhem, 7 maart. Men verneemt, dat het model op de ware grootte van het standbeeld voor *Rembrandt* der vervaardiging nadert. De heer *L. Royer* te Amsterdam, houdt zich in zijne werkplaats bezig, de laatste hand te leggen aan dit voortreffelijk gewrocht zijner kunst. Zoo geene tegenspoeden in den weg komen, dan het beeld, in pleister gegoten, in den loop der maand april aanstaande, geheel gereed zijn. Wij zijn onderrigt, dat het Album, bestemd om tot oprigting van dit gedenkteeken te moeten medewerken, dezelfde verrijkt is door bijdragen van onderscheidene harer voornaamste vaderlandsche medeleden, en ook van eenige buitenlandsche, namelijk, *de Keijser*, *Gudin*, *Dupré*, *Calamme* en *Lauters*. Er worden nog een aantal stukken van verdienstelijke kunstenaars, die zich van den beginne af daartoe verbonden hebben, verwacht, en, daar het tijdstip voor de tentoonstelling nu ook weldra op handen zal zijn, zoo zullen deze bijdragen zeker ook spoedig aan den secretaris der Haagsche commissie worden ingezonden. Mogten nu ook velen, die, in het belang der kunst, insgelijk een offer aan het ontwerp kunnen toewijden, zich tot eene edele ondersteuning geroepen gevoelen! Mogten de talrijke beoefenaren der beeldende en fraaije kunsten eenige vruchten hunner begaafdheden daarvoor afzonderen! Vooral ook aan de vermogende voorstanders en bevorderaars der kunst zij de zaak, ernstig en dringend, aanbevolen. Het Album, ten behoeve van een fonds tot oprigting van een standbeeld voor den eenigen *Rembrandt*, kan hun niet onverschillig zijn, bij de overweging, dat dit Album een der voornaamste hulpmiddelen moet zijn voor de uitvoering van het plan. Hoe ligt wordt niet in eene verzameling van kunst iets gevonden, dat zulk een Album tot nut en sieraad kan verstrekken, zonder den eigenaar een ernstig verlies te veroorzaken; terwijl de inzending, als blijk van belangstelling, een veelvermogenden invloed op de deelneming van anderen kan uitoefenen. Het ontwerp der oprigting heeft zich, ondanks een' overklaarbaren tegenstand, langzamerhand ontwikkeld. Er waren jaren noodig, om vele hinderpalen uit den weg te ruimen. Thans, echter, nu het pleistermodel op de ware grootte zal daar staan, is het oogenblik gekomen, om door onderlinge krachtdadige pogingen tot eene waardige uitvoering te geraken. Het standbeeld, bestemd om Nederlands hoofdstad tot sieraad te verstrekken, het gewrocht, zeggen wij liever, het meesterstuk van een' harer meest geachte kunstenaars, zal luisterrijk verrijzen, indien van de vele middelen, die in haren boezem huisvesten, slechts een klein gedeelte voor deze artistieke onderneming mag worden afgezonderd, en deels door geldelijke offers, deels door bijdragen in het Album, het reeds bestaande op eene solide wijze belegd kapitaal, eene wenschelijke vermeerdering erlangt. (*Kunstkronijk.*)

Mengelwerk.

Varia.

Amsterdamsche, — februarij.

Bij het overleggen der staatsbegrooting voor 1848, en 1849, heeft de heer VAN HALL eene redevoering gehouden, gelijk men er sinds jaren genoeg is te hooren. De Kamer vroonde er dan ook volstrekt geene bevreemding over, en de pers zelve nam er weinig notitie van. *Weinig*; maar genoeg ter voldoening aan 's ministers bedoeling. Want niet alleen in het bevoelige blad, »'t welk in eene vreemde taal wordt geschreven" en bestemd is om buiten 's lands bekend te maken, wat onze ministers verlangen dat men buiten 's lands vernema, werd de hoofdzakelijke inhoud der redevoering van den heer VAN HALL verkondigd, maar ook de meeste onzer onafhankelijke bladen drukten, naar hunne gewoonte, de ministeriele grootspraak af, als behelsde zij gulden waarheden. Kenmerkend dunkt mij, van den landskinderlijken aard der zoogenaamde oppositie, die zoo veel aanmerkingen heeft op de goedwecheid en goed-geloovigheid der Kamer, zoo dikwijls de *dupe* is van ministeriele . . . *eenden*; — want de Fransche uitdrukking *canards* moet vermeden worden, nu ze in Nederland opgeschikt is ter opneming van *eenden*, nu is, geloof ik, uitsluitend te wijten aan de overijling, waarmede onze bladen worden gedrukt, en aan de weinige gestrengheid, die bij de schifting der berigten vooraf. Zoo worden niet alleen feiten, soms onwaar, soms onbeduidend medegedeeld, maar ook nog wel in dubbelzinnige bewoordingen, waarin eene ministeriele pen ze steekt. En op die wijze krijg ik, en met mij duizend anderen, die een walg hebben van alle *courtisanerie* en volstrekt geene aanbidding koesteren voor eenige hoogere regering, noch voor de *meerderheden* der troon- en oorluchtige kabinetten, allerlei tranige eenden in den mag.

Na deze hartsuchting, die ik mij en mijnen meeningsgenooten schuldig was, nu nog een woord nopens de eenden, welke de heer VAN HALL, den 29sten december, uitvlogen [illegible] welke voortdurend op het Binnenhof zwommen. [illegible] De eerste [illegible] dat was? Een *bestaan geschenken*? — Waarlijk! Na de eerste geld-aftapping der natie, bestaat er nogeen schenken? Is het mogelijk? Heeft men zoo zuinig met de honderd millioenen geteerd? Twee jaargelden dagverse, is mij daarvoor reeds toegekend, en nog bestaat er geen [illegible] Wat wil men [illegible] arme [illegible]

ring zich dan hebben bekrompen! — Wij mogen dus hopen nog een jaar verschoond te blijven van eene nieuwe »vrijwillige leening?" — Wezenlijk? Welnu dan, *Leve* VAN HALL! VAN HALL boven!

Doch, daar ploft de tweede eend: *De regering behartigt de meest mogelijke spaarzaamheid!* Wel zeker! getuige het leger; de diplomatie; de legioenen van ambtenaren; de *f* 25,000 van het *Journal de la Haye*, enz. enz.

Derde eend: *De lasten zijn zwaar; maar niet zoo zwaar als zij vroeger wel eens geweest zijn.*

Inderdaad, vroeger, *in oorlogstijd*, waren de lasten wel eens nog wat zwaarder; maar in vredestijd waren zij nooit zwaarder dan thans, terwijl de natie buitendien nog bloedt van de laatste geweldige aderlating, welke haar het lancet der vrijwillige leening toebragt. *De lasten zijn zwaar; maar niet zoo zwaar als ze vroeger wel eens geweest zijn.* Niet zoo zwaar; in volle vrede! en terwijl het heet, dat »de voornaamste bronnen van bestaan mildelijk vloeijen!" Hoe zal het er dan uitzien in oorlogstijd, of wel, slechts wanneer de voorname bronnen van bestaan minder mild vloeijen mogten?

Doch, mag men niet uitroepen: »ziedaar de vierde eend! wanneer men den minister hoort vertellen: *de voornaamste bronnen van bestaan vloeijen mildelijk?* Wat! is de ex-praktizijn »op zijn verheven standpunt" zóó duizelig geworden, dat het hem ontging, hoe zeer de gehecle handel kwijnt? Wierp hij nooit een oog op de staten, welke de burgemeesters bij honderden opmaken, en waaruit blijkt dat de armoede schrikbarend toeneemt? Mij schrijft men van allerwege: dat een tal van winkeliers voor en na falliteren, dat de betalingen van het mecrendeel dergenen, die in den handel zijn, met de grootste moeijelijkheden gepaard gaan, zóó, dat onderscheidene groote bankiershuizen *een derde* van het ter in-cassering ontvangen papier onbetaald uit de provinciën terugontvangen. Uit onze handelssteden verneem ik, dat de magazijnen vol goed en de havens vol ledige schepen liggen; dat alles kwijnt, dat er geen vertier is. Van andere zijde hoor ik, dat er nog nooit zoo veel dagvaardingen geschied zijn, om de burgerij tot de betaling der achterstallige belastingen te noodzaken. Wijders gewagen al onze dagbladen van tallooze landverhuizers, uit het vaderland verdreven door den druk der lasten. Alles duidt aan, dat hun getal dit jaar tot duizenden zal aangroeijen. In eenige oorden van ons land is het dagmede reeds zoo erg gesteld, dat, b. v., in de graafschap Zutphen, de waarde der grondeigendommen *dertig percent* gedaald is. Daarbij moet dan ook nog niet worden vergeten, dat, bij het aanhoudend expatriëren van zoo veel nijvere en gezeten boeren en burgers, de opbrengst der 70 millioenen voor het budget des te zwaarder op de overigen zal drukken? En nogtans spreekt de heer VAN HALL van het *mildelijk vloeijen der voornaamste bronnen van bestaan.*

Zijn *Journal de la Haye* moest natuurlijk onverwijld deze pennen uittrompetten. Of er buiten 's lands notitie van genomen werd, weet ik niet; maar op de Nederlandsche beurs gingen zij niet op. Want ofschoon er, door de op den 1sten januari vervallende coupons, omtrent zes *millioen* op dat tijdstip te belegen vallen, waardoor de beurs, tegen dien datum, jaar op jaar rijzing ondervindt, — is de beurs, *desniettegenstaande*: dit jaar *gedaald*. Zij is desniettegenstaande, en *niettegenstaande* de pralende redevoering des heeren VAN HALL, dadelijk na die redevoering, *gedaald*.

Dit, dunkt mij, is vrij opmerkelijk.

Zullen, daarentegen, onze Staten-Generaal slechts voor de woorden Zijner Excellentie des ministers van financiën de ooren openen? Dezelve gelooviglijk aannemen, gelijk *zijne* voorgangers gelooviglijk aannamen, wat *zijne* voorgangers, herhaaldelijk en plegtig — zich weer met hoeveel waarheid! — verzekerden?

Zullen, bij zoo zeer aangeduide wutteloose staatsuitgaven, bij zoo vele aangemoeste verkwistingen, de inquisitien herzonden worden gedaan?

In den *Courrier Français*, van 24 febrdari, lees ik: »Men vernoemt, dat Engeland zijne nieuwe bezittingen van Borneo gaat organiseren en eenen gouverneur benoemen zal, om op het eiland Laboan te resideren; hij zal een bedrijvend garnizoen ter zijner beschikking hebben. Tevens, en om den maatregel te voltooijen, zullen er twee koloniale gerechtshoven worden ingesteld. Het eene zal zitting houden te Port Essington, het tweede op Labuan zelf."

Ik sprak, dezer dagen, met iemand, die Borneo meermalen bezocht heeft en het eiland goed kent. Hij noemde het eene der schoonste bezittingen ter wereld, en achtte het onverschoonlijk, dat zij zoo schandelijk door ons verongelijkt was. »De Engelschen" — zeide hij — »hebben zeer wijselijk, wanneer zij ons dat eiland afnemen, want het is niet anders te brengen met 's werelds voorgitgang, dat zulk eene heerlijke bezitting onbeheerd blijft liggen en onontwikkeld te loor gaat; het is de condescendance »voor een' uitgemergelden staat te ver drijven, wanneer »men de beschaafde wereld zulk een kleinood laat »onthouden." — »Geene enige ontwikkeling van handel" — beweerde hij — »zouden er millioenen schats van daar naar het vaderland gevloeid zijn; »maar bij de pralende verordeningen van ons rege»ringsstelsel, waarbij de hoogste roem schijnt te be»staan in het bestrijden der benoodigdheden van den »dag, kan er niets worden ter zijde gelegd, hetzij »ter ontwikkeling, hetzij ter bevestiging van ons »erfdeel. De regering teert immer voort op de »schatten, welke zij van de republiek ontving, »zonder zelve iets te hebben verrigt voor de uitbrei»ding onzer magt of welvaart. Het rijke Java wordt »thans behandeld als de kip met gouden eijeren; al »het beschikbare moet worden overgemaakt, om de »steeds hongerige schatkist te voeden, en niets wordt »afgezonderd, noch tot uitbreiding van ons gezag, »noch ter nalating van eene goed onderhoudene be»zitting aan het nageslacht."

Wanneer een Nederlandsch burger, en dat wel een vurig vaderlander, zoo spreekt; wanneer de verontwaardiging over onze erbarmelijke ministers hem zulke taal doet voeren, wat oordeel hebben wij dan wel van den vreemdeling te wachten?

De Engelsche bladen drijven al meer en meer den spot met ons, en hunne persiflage kent geen perk meer. Een der correspondenten van *The Times* verwondert zich, dat de Nederlandsche pers zich zoo zeer om Labuan en Borneo bekommert. De Nederlanders, zegt hij, zijn een landhoudend volk, nijverig, vreedzaam en geduldig, hetwelk zich van oudsher op de beoefening van kunsten en wetenschappen heeft toegelegd. Waarom willen zij zich thans niet meer daarbij bepalen? waarom aanspraak maken op zeemagt? enz. Daarop vermaant hij ons, om weder aan het schilderen te gaan, of ons overeenkomstig de koninklijke aanmoedigingen, meer bijzonder op de muzijk toe te leggen. De Parijsche *National* gewaagt, in zijn nommer van 24 februari, met verontwaardiging van die artikelen, en voegt er bij: »Men schijnt zich thans alles jegens het Haagsche kabinet te mogen veroorloven."

Ziedaar de gevolgen voor een land wanneer het bestuurd wordt door ministers, wier onbekwaamheid spreekwoordelijk geworden is. De vreemdeling drijft er den spot mede, evenzeer als de natie, en terwijl de laatste den ijdelen pronker zijne paauwenstaart te veder bij veder, uitplukt, verzuimt de eerste niet, er zijn nut van te trekken.

Men moge, ten overstaan onzer Staten-Generaal, oude diplomaten tot ministers van eeredienst en gepensioneerde kanonniers tot ministers van buitenlandsche zaken benoemen, het schijnt te blijken, dat ons ontzag buiten 's lands daarbij niet bijzonder wint.

Mogelijk, dat men een gepensioneerd artillerist een paar duizend gulden goedkooper heeft tot minister van buitenlandsche zaken; mogelijk, dat die minister *au rabais* ook wat goedkooper diplomatische en consulaire agenten vindt, die 's lands zaken voor een prijsje waarnemen. Maar worden zulke *besparingen* niet wat duur betaald?

Alle waar, zegt het spreekwoord, en ik meen dat het een spreekwoord in Nederlandschen zin" is — *alle waar is naar zijn geld.* En dit spreekwoord is niet alleen toepasselijk op zaken, maar ook op personen. Iedereen weet, dat, als men zijnen kinderen een' afgedankten sergeant tot gouverneur wil geven, men dien veel goedkooper hebben kan dan een man van studie; dat men een zeer goedkoopen muzijkmeester zou kunnen bekomen aan een' orgeldraaijer; dat men zijn lijfgestel aan goedkoope dokters, zijne processen aan goedkoope advokaten vertrouwen kan. In geen vak, *in geen vak hoegenaamd*, wil studie en talent zich met de bezoldiging van oplettendheid en onervarenheid vergenoegen. In elk vak vindt bekwaamheid evenredige belooning. Waarom verbeeldt men zich dan, dat de staatsdienst alleen uitzondering maakt? Waarom verbeeldt men zich dat men daartoe mannen van wezenlijk talent zal vinden, zonder dezelve behoorlijk te belooncn?

Of verliezen, in de staatsdienst alleen, bekwaamheid en talent hunne meerdere waarde? Ze behoort eene regering te doen wat geen zorgvuldig vader, geen verstandig man doen wil?

Advertentiën

†††† Het GEMEENTE-BESTUUR van *Ede* zal, op Woensdagen den 24sten Maart en 7den April 1847, beide des voormiddags om 10 uur, ten huize van *H. JONKER*, te *Ede*, onder approbatie, bij inzet en toeslag, publiek verkoopen:

Ongeveer 400 Bunders HEIDEGROND, in gezegde Gemeente, zeer geschikt tot ONTGINNING en het aanleggen van DENNENBOSSCHEN.

Inlichtingen zijn te bekomen, in persoon of bij *franco-brieven*, bij den Burgemeester der Gemeente *Ede*.

De Notaris *KALFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal, op Dingsdag den 16den Maart 1847, des avonds om 7 uur, in het Logement *het Hof van Holland* aldaar, finaal verkoopen:

1e. Een HUIS en ERF, te *Arnhem*, in de Kerkstraat, bewoond bij den Majoor *DE FELLER*, Wijk F. No. 130; bij inzet met de hoogen gebragt op *f* 2630.

En 2e. Een HUIS en ERF met OPEN PLAATS, ingerigt tot zes WONINGEN, in de Brouwerstraat, Wijk E, No. 300 en 301; op de voet van *f* 1661.

Om nadere informatiën te verkrijgen wende men zich ten kantore van voormelden Notaris.

Ten overstaan van *Mr. W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, zal, op Woensdag den 10den Maart 1847, bij inzet, en veertien dagen later, op Woensdag den 24sten Maart, bij toeslag, telkens des avonds ten zeven ure, ten Huize van den Heer *J. L. DE DOCTER*, in het Logement het *Hof van Holland*, te *Arnhem*, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Een bijzonder hecht en sterk WINKELHUIS met daarnaast gelegen PAKHUIS, in de Rijnstraat te *Arnhem*, nabij de Rijn-Barrière, met OPEN PLAATS en daarop gelegen *tweede* PAKHUIS, welke Plaats met eene groote Poort in de Kortestraat uitkomt; benevens een naast die Poort gelegen HUIS.

Dit pand werd aanvankelijk tot een KOORN-MAGAZIJN gebouwd, nader ingerigt voor eenen Winkel in ijzer en Neurenburger Kramerijen, en handel in Stafijzer; het Huis bestaat in eene BOVEN- en ONDER-WONING met ruime KELDERS; in het Beneden Huis is thans een groote GLASWINKEL; — in onderscheidene deelen verhuurd, brengt het jaarlijks op ruim *f* 1300.

Door stand in eene der drukste straten der stad, door ligging in de nabijheid der losplaats *en* aan den Rijn *en* van den Spoorweg, en door ruime mate van localen en kelders, is hetzelve voor elken grooten klein-handel, die van commissie en expeditie, in Koorn, Kruideniers-waren, enz., voor Logement en vele andere bedrijven bijzonder geschikt.

Dit pand zal, zoowel *in massa* als in 2 *perceelen*, bij billetten omschreven, worden geveild; terwijl over hetzelve, alsmede over de verkoops-voorwaarden, meerdere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Heer Mr. *P. F. A. KETELAAR*, Advokaat te *Arnhem*, en van bovengenoemden Notaris.

NB. NB. De beschrijving van de perceelen, bij de NB. biljetten opgegeven, is in zoo verre veranderd, dat het 2de perceel alleen bestaat uit hetgeen bij *BROUWER* in gebruik is; terwijl al het overige van het geheele pand onder het eerste perceel behoort.

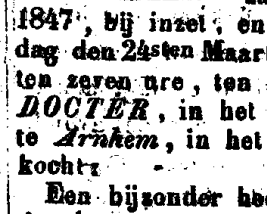

De Notaris *HOLFSCHOTEN*, te *Arnhem*, zal op Maandagen den 15den en 29sten Maart 1847, telkens des voormiddags om 11 uur, ten huize van den Kastelein *REIJMERS*, aan het Veer, te *Pannerden*, in drie perceelen en in massa doen inzetten, en finaal verkoopen:

Een HOFSTEDE, bestaande in HUIS, benevens 3 Bunders 19 Roeden en 40 Ellen HOF-, BOUW- en WEIDELAND, gelegen in de 109 Morgen, onder [redacted] COENDERS.

Aanwijzing der perceelen zal geschieden door *L. COENDERS* aldaar en nadere informatiën zijn verkrijgbaar ten Kantore van voormelden Notaris.

UIT DE HAND TE KOOP een STEENEN WINDPEEMOLEN [redacted] op de Stadswal, te *Arnhem*; inlichtingen te bekomen bij den Eigenaar *J. H. DE BRUIN*, te *Elst*, die des Vrijdags te spreken is bij den Heer *D. BRONKHORST*, in het *Veldhpen*, te *Arnhem*. De helft der koopsom kan er, desverkiesende, in gemeenschap blijven staan.

Buitengewoon Goedkoop.

Bij *F. W. HAGEMAN*, Organist en Muzijk-Onderwijzer te *Zutphen*, zijn door bijzondere gelegenheid en tegen zeer lage prijzen, te bekomen een aantal PIANO'S van 6 en SEXTAVO's van 6½ Octaaf. De meeste hebben slechts zijn uit de voorraad van [redacted] dezelve enige bespeelde PIANO'S, zoo lang de voorraad strekt.

Genootschap voor Landbouw en Kruidkunde.

De ELFDE TENTOONSTELLING van PLANTEN en VOORWERPEN van LAND- en TUINBOUW, [redacted] zal worden gehouden van Zaturdag den 13den tot en met Maandag den 15den Maart, van des voormiddags tien tot des namiddags zes uur, uitgenomen Zondag den 14den Maart, van elf tot zes uur.

Aan de Zaal der Tentoonstelling zullen bewijzen van toegang tegen 30 cenlen verkrijgbaar zijn.

Utrecht, 1 Maart 1847.

Namens Bestuurderen:
J. COCK BLOMHOFF,
Secretaris.

†††† Bij [redacted] te bekomen puike ONGEMENGDE GUANO, als ook tam en wild KLAVERZAAD en *Engelsch* RIJE GRAS; alles puike kwaliteit en tot civiele prijzen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Maart 1 Eb 8 Palm 0 Duim voor O.D. voor 10 0

Te Arnhem, bij C. A. TULLEKEN, Boekdrukker.